

CHILI – BOLIVIA – PERU
met Baobab
8 t/m 28 juli 2009

Rood= Claudia
Blauw = Ardy

woensdag 8 juli

Lekker op tijd stappen we op de trein naar Schiphol. Ruim op tijd (te vroeg) staan we bij de incheckbalie. Dan maar een frietje eten. Terug bij de balie duurt het nog drie kwartier voor hij open gaat, maar we staan wel vooraan. Zodra de balie dan ook open gaat, zijn we snel geholpen. Ook de beloofde wachttijden bij de douane worden niet waargemaakt. We zijn er lekker snel doorheen. De vlucht naar Madrid is bloedjeswarm, maar toch redelijk snel. Als we instappen in het vliegtuig naar Santiago de Chile zit onze eerste vakantiedag er alweer op.

donderdag 9 juli

Na een redelijk relaxte vlucht komen we aan in Santiago de Chile. Na een lange check-out maken we kennis met Paulien, onze gids voor de komende tijd. We rijden in een half uur naar het hotel en krijgen onze welkomstspeech. Hierna gaan we Santiago ter voet verkennen. Met zo'n 6 miljoen inwoners is het een behoorlijke metropool. Het bankdistrict doet me denken aan Manhattan. Enorm veel mensen wandelen/flaneren over de straten. Het is een enorme drukte. De wandeling is wat aan de lange kant en de vermoeidheid van de vlucht begint me op te breken. Na een lekkere douche en een korte relaxpauze neemt Paulien ons op sleeptouw naar een restaurant waar we met z'n allen gaan eten. Hier blijkt dat communicatie met Chilenen niet altijd van een leien dakje gaat. Aangezien Cor en ik hetzelfde willen eten zeg ik de bestelling op, met als toevoeging 'dos'. Even later krijgen we ons eten en de porties van Cor en mij zijn gigantisch. Met moeite werken we het weg en als we de rekening ontvangen, snappen we ook waarom. De ober had begrepen dat we dubbele porties wilden.

Hoewel het een lange zit is en het toch uitzitten is, gaat het dit keer erg goed. Mijn remedie, afentoe een broodje, lijkt te helpen. Ik het dit keer nauwelijks buikpijn. Na zo'n 27 uur onderweg zijn we rond 9.00 uur 's ochtends in het hotel. We krijgen de briefing van Pauline. Daarna gaan we het centrum van Santiago in. We kopen wat mutsen, sjaals, etc. Na zo'n vier uurtjes wandelen is de koek wel op. We gaan terug naar het hotel en badderen, lezen en dummelen wat. Voor het eten gaan we nog wat drinken. Het eten is prima, maar als we de rekening krijgen, blijkt dat Ardy toch nog wat moet oefenen op zijn communicatie met de Chilenen. Hij bestelde zowel een portie voor hem als mijn vader. "Dos, dos" roepend en wild wijzend op hun beiden. Nou dat kwam helemaal goed. Verassend was al de enorme berg eten met twee eieren en twee stukken vlees per persoon. Nog meer verrassend was de rekening waarop het gerecht ook twee keer per persoon werd berekend.

vrijdag 10 juli

Na een goed continentaal ontbijt gooien we onze bagage achter de receptie en wandelen we naar de heuvel waar de 'Virgen' waakt over Santiago de Chile. We zijn te vroeg voor de funiculare, de kabeltram. Deze gaat pas om 10 uur open. We besluiten daarom naar boven te lopen en dan later met de funiculare af te dalen. Het is een pittige trip, maar wel een goede oefening voor de beenspieren. Eenmaal bovenop bekijken we nog even het reusachtige beeld, genieten we van een cappuccino en gaan dan weer naar beneden.

We hebben nog redelijk lang kunnen slapen, dus we zijn waarschijnlijk snel door onze jetlag heen. Na het ontbijt vertrekken we naar het Cerro San Cristobal, een grote bult midden in de stad. Het treintje naar boven rijdt pas over een half uur, dus we besluiten te gaan wandelen. Een flinke trippel, de kuitjes gespannen. Boven bij de maagd Maria hebben we een inmens uitzicht over de stad met op de achtergrond de besneeuwde bergtoppen. We genieten van een warm drankje in de steeds verder aansterkende zon. Met het treintje gaan we weer naar beneden. Op een patio genieten we van de zon en een lekkere lunch. Dan is het helaas zover... we gaan weer op weg naar het vliegveld.

Terug bij het hotel stappen we in de bus die ons naar het vliegveld brengt. De vlucht naar Calama verloopt prima en na een transfer van een dik uur komen we aan in San Pedro de Atacama. Dit is een slaperig backpackersdorp aan de rand van een salar (opgedroogd zoutmeer) en tevens in de droogste woestijn ter wereld, de Atacama. We gaan nog even wat eten in een van de vele restaurantjes. Aangezien het hier 's avonds erg koud is, houden ze de gasten warm door een flink vuur te stoken. Erg leuk en aangenaam! Na het eten lekker slapen.

We vliegen naar het noorden van Chili met als eindbestemming San Pedro de Atacama. Dit lieflijke dorpje met kleine Adobe-huisjes ligt in de droge Atacama woestijn. We komen in het donker aan en de hoogte van 2400 m. speelt me nu al parten. Een flinke hoofdpijn zegt me dat ik veel moet drinken en het rustig aan moet doen. We eten bij een restaurantje met een groot gat in het dak waaronder een heerlijk vuur wordt gestookt. Heerlijk, want zonder zond, is het hier erg koud.

zaterdag 11 juli

Vanochtend zijn we op tijd wakker (6.45). We hoeven voorlopig niet te vliegen, dus we reorganiseren onze spullen. De douche is koud, dus dat laat ik maar even aan me voorbij gaan. Na het ontbijt gaan we het dorpje bezichtigen. Leuke, kleine souvenir-tjes kleuren het straatbeeld. Als het zonnetje doorbreekt, wordt het pas echt genieten. We slenteren en genieten van een heerlijke ochtend. Na de lucht zitten we nog wat in de zon te lezen voor ons huisje. Om 15 uur worden we verwacht voor een trip naar Valle de la Luna. We rijden eerst naar een panorama-uitkijkpunt. We hebben hier een prachtig uitzicht over een vallei met uitzicht op de grote bergketens vanuit elke windstreek. We rijden daarna door naar Death Valley, dat erg schijnt te lijken op het Marslandschap. In de verte zien we mensen sandboarden. Dat lijkt mij ook wel gaaf. Ik twijfel of ik morgen ook zal gaan. Zonder liften en met 'mijn knie' en non-talent is het natuurlijk megazwaar... Nou ja, zie ik morgen wel.

Na een heerlijk ochtendje slenteren en genieten van de zon, vertrekken we in de loop van de middag naar 'Valle de la Luna'. We stoppen eerst nog bij een canyon en bij de 'Valley of Death', een Marsachtig landschap met op de achtergrond een paar fikse zandduinen waarop gesandboard wordt. Na nog een paar kilometer rijden, bereiken we de 'Valle de la Luna' waar we nog wat zanderosies bekijken een verlaten zoutmijn. Om de zonsondergang in de vallei goed te kunnen bekijken, moeten we een zandduin oplopen en vervolgens over een lange 'klif' klauteren. Op het uiterste puntje aangekomen, gaan we er lekker voor zitten en wachten we gespannen af. Het is echt adembenemend om te zien hoe lal die rare rotsen langzaam paars worden. Even later lijkt het of de stenen gloeien. Met een paar fikse vulkanen in ruste op de achtergrond is dit uitzicht werkelijk uniek. Op een gegeven moment lijkt het net of de vallei in brand staat. Als alle zonnestralen zijn verdwenen gaan we snel weer terug naar de bus voordat het te donker wordt. Eenmaal in San Pedro teruggekomen, willen we nog snel wat eten, wat niet helemaal lukt. Als er ook nog een Engelse rugbyploeg van zo'n 30 man binnenkomt, zakt ons de moed helemaal in de schoenen. Maar het lange wachten, wordt beloond als we zien en proeven wat we voorgeschoteld krijgen. We duiken weer vroeg ons nest in, we moeten morgen om 4 uur rijden naar de Tatio geisers.

We vervolgen onze trip. Om bij Valle de la Luna te komen, moeten we eerst een zandrug beklimmen. Man, wat is dit zwaar. Ik begin gelijk aan het sandboarden te twijfelen. Bovenaan gekomen hebben we uitzicht op een prachtige bergketen en dito zandduin. We lopen nog een mooi stuk over de bergkam naar het uiterste uitkijkpunt waar we wachten op wat de zonsondergang ons brengen gaat. Een beetje ongeduldig wacht ik af. Echt heel erg mooi vind ik het niet. Maar dat begint het schouwspel pas...in 1 woord?! ADMENBENEMEND Het is net op de bergen in de verte in brand staan. Dit is ontzettend mooi en heel erg genieten. Tevreden lopen we terug en rennen het laatste stuk zandrug naar beneden. Terug in San Pedro gaan we snel eten om daarna snel te gaan slapen. Zoveel uurtjes hebben we niet.

zondag 12 juli

Om half vier staan we al op, omdat we om vier uur vertrekken naar de Tatio geisers. We hebben dezelfde 'mr. Quide' als gisteren, maar blijkbaar kan hij zich dit al niet meer herinneren. Hij stelt zichzelf en de chauffeur opnieuw voor en het verhaal (+ grapjes) zijn exact hetzelfde als gisteren. Na zijn welkomtspeech pakken we onszelf lekker dik in tussen onze slaapzakken een proberen nog wat te slapen. Er is ons geadviseerd om veel kleding aan te trekken, omdat het boven bij de Geisers extreem koud zal zijn. Nu hebben wij de pech dat de uitlaat van de kachel precies voor onze voeten zit. Na een half uurtje heb ik al het gevoel dat we smelten. De reis zou volgens de gids 2 uurtjes duren en inderdaad na zo'n 2 ½ uur komen we aan bij de ingang van het NP Tatio. Hier kunnen we onze laatste plasstop maken. Claudia voelt zich hier al niet helemaal in orde en we moeten nog verder omhoog. Na nog een paar kilometer gereden te hebben, komen we aan bij het Geiser plateau. Het ziet er hier echt buitenaards uit met allemaal dampende gaten in de grond waar een behoorlijke stoomwolken uitkomen. Claudia is nu echt hondsberoerd en moet ook overgeven. We ontbijten in de heftige koud onder het genot van chocomelk opgewarmd in een van de geisers. En een gekookt ei, ook uit de geiser. We vervolgen onze tocht naar de grootste geiser van het Tatio-plateau. Hier is ook een thermaal bad waar we in kunnen poedelen. We pellen snel al onze laagjes kleding af, trekken

onze zwemkleding aan en schieten het warme water in. Joke blijft aan de kant toekijken en neemt de foto's. Het water is best warm, maar met een buitentemperatuur van zon -10 graden, had het van mij nog wel wat warmer gekund. Maar ja, er zit nu eenmaal geen thermostaat om zo'n geistern.

Vanochtend...ik bedoel vannacht gaat om half vier de wekker. Een tripje naar de Tatio Geysers staat op de planning. De opdracht was, trek zoveel mogelijk kleding aan, want het is koud! Dus ga ik op weg met 7 lagen op mijn bovenlichaam en 3 voor mijn onderlichaam. Het is zo'n kleine 3 uur rijden, dus kan ik nog mooi wat in de bus slapen. Aangekomen bij de geisers stops onze gids ons drinken voor bij het ontbijt (melk en choco) in een geiser, zodat deze warm kunnen worden. Inmiddels heb ik flinke hoofdpijn en ben goed misselijk; hoogteziekte. We lopen door het gebied van de geisers, wat op zich prachtig is, maar de misselijkheid eist zijn tol. Al snel ben ik aan het overgeven, wat wel oplucht. We lopen terug naar 'onze' geiser. Daar staat inmiddels ons ontbijt klaar. Ik eet een eitje, maar meer krijg ik niet naar binnen. We rijden met de bus naar een ander stuk waar nog grotere geisers zijn. Een stukje verderop hebben we de kans om in een natuurlijk verwarmd bad te dobberen. Hoewel ik nog erg beroerd ben, pak ik toch mijn kans. Laagje voor laagje stroop ik mijn kleding af tot aan mijn bikini. Wat is het koud! En het warme bad vind ik niet echt heel erg warm. Na een tijdje moet ik er weer uit. Brrrrr, nu is het pas echt koud. Afdrogen en zo snel mogelijk alles weer aan.

Na het ijskoude omkleedpartij springen we weer in de bus en dalen we af. Ik hoop dat het weer wat beter zal gaan met Claudia, maar bij een tussenstop blijkt het tegendeel waar. Er is een soort hutje waar ze empanada's, lamakebab en thee van een locale plant verkopen. Deze moet goed zijn tegen hoogteziekte, dus koop ik een bakkie voor Claudia. Na een paar slokken komt de hele handel er zo weer uitzetten. Dit werk dus ook niet. We dalen weer verder af en zien onderweg nog Lama's, Vicuna's en een soort konijnachtige beestjes genaamd Viscacha's. Als we terug in huisje zijn, gaat Claudia slapen. Cor, Joke en ik gaan wat boodschappen doen voor vandaag en morgen. We nemen voor Claudia ook wat broodjes mee. In de loop van de avond knapt ze al weer op en als we uit eten gaan, heeft ze al weer trek voor twee. We eten ons vanavond klem voor zo'n 6000 Pesos de man en de kwaliteit is erg goed. Cor en ik wisselen tijdens het eten wat Pesos om voor Bolivianos en na het eten maken we de resterende Pesos op aan snoep e.d. voor onderweg. We gaan weer bijtijds naar bed, de dag is lang genoeg geweest. Morgen naar Bolivia.

We vervolgen onze tocht naar een dorpje met vier inwoners. Hier kunnen we empanada's, lama-kebaba en thee tegen hoogteziekte kopen. Helaas is de lama-kebab snel op. Ikzelf heb sowieso geen behoefte aan eten. En probeer de thee maar eens. Niet snel daarna sta ik weer te kotsen met vervolgens een bonkende koppijn. We maken daarna nog een prachtige tocht door het gebied. We zien (levende) lama's, vicuna's, viscacha's en grillige rotspartijen. Ik slaap veel en hoop dat we snel beneden zijn. Terug in San Pedro kruip in na een warme douche mijn bed in. Het duurt nog zeker vier uur en drie aspirines voordat ik weer een beetje boven Jan ben. 's Avonds geniet ik van een heerlijke maaltijd en duiken we weer op tijd in bed.

maandag 13 juli

Vandaag gaan we naar Bolivia; de zoutvlaktes. We rijden in enkele minuten naar de Chileense grens. Hier blijkt dat de grens voorlopig nog niet open gaat. De 'pas' is dicht vanwege sneeuw. Pauline heeft dit nog niet eerdere meegemaakt, maar voorlopig moeten we in de bus wachten. Na 2 ½ uur wachten en een stempel kunnen we doorrijden naar de Boliviaanse grens. Na een uurtje rijden en weer een stempel zijn we in Bolivia. We rijden naar Laguna Verde en een uitzonderlijk apart borrelend landschap. Uit de grond borrelen dampende gassen in allerlei kleuren. Als we weer in de jeep stappen, komt de hoogteziekte weer opzetten. Ik ben weer misselijk en heb flinke hoofdpijn.

Vandaag gaan we er lekker bijtijds uit, zodat we nog even kunnen douchen. Na een goed ontbijt vertrekken we naar het Chileense grenskantoor. Hier moeten we onze paspoorten laten stempelen, anders kunnen we Bolivia niet in. Om 8 uur zal het kantoor opengaan, maar door een staaltje Chileense bureaucratie vertrekken we 2 ½ uur later dan gepland. Bovenaan de pas staat de Boliviaanse grenspost waar het een stuk gemakkelijker aan toe gaat. Onze tocht vervolgt door een onwaarschijnlijk 'buitenaards' landschap, wat zich eigenlijk moeilijk laat beschrijven. Al vrij snel komen we aan bij 'Laguna Verde'. Dit is een meer dat zich door de combinatie van diverse giftige materialen/grondstoffen en zonlicht prachtig groen laat kleuren. Helaas ontbreekt het vandaag aan zonlicht, maar toch is de groene kleur goed zichtbaar. We vervolgen onze tocht en stoppen onderweg bij een soort kantine waar we een lekkere pasta met kip wegsmullen. Om de verloren tijd van de grensoversteek in te halen, houden we het tempo er goed in. We rijden langs de woestijn van Dali, waar heel apart gevormde rotsblokken staan. We gaan daarna door naar een thermisch actief gebied.

Hier is het net of je in de prehistorie staat tussen allerlei vreemd gekleurde, bubbelende modderpoelen. Ook spuit er uit diverse gaten zwavel uit de grond. De geur van rotte eieren is dan ook niet te harden! Onze volgende stop is Laguna Colorada. Ondertussen zijn we het hoogste punt van de tocht (4930 mtr.) gepasseerd. Dit komt de gesteldheid van Claudia niet ten goede. Ze voelt zich behoorlijk ziek en kan niet echt genieten van dit bijzondere landschap.

Als we bij Laguna Colorada aankomen, zie ik het niet zitten om de auto uit te gaan. Ik voel me te ziek. Ik baal als een stekker, want hier zijn de flamingo's die ik zo graag wilde zien. Tegelijkertijd voel ik me zo ellendig, dat me niets echt kan schelen. De rit die volgt gaat volledig aan me voorbij. Bij de accommodatie aangekomen, is het eten klaar. Ondanks dat ik totaal geen eetlust heb, neem ik maar wat. Daarna gaan we allemaal naar bed. Het is 'al' 21 uur als we gaan slapen.

De Laguna Colorada is ook door gebrek aan zon iets minder rood (meer roze), maar niet minder spectaculair. Er staan nog enkele Flamingo's in het water. Ik dacht altijd dat dit tropische vogels waren, maar deze kou vinden ze blijkbaar ook geen probleem. Doordat we vertraagd zijn, moeten we de laatste etappe in het donker rijden, wat niet erg prettig is. Na een heftige rit komen we aan bij onze slaapgelegenheid. Een vrij eenvoudig onderkomen. Hier maken we ook kennis met onze kokkin. Zij rijdt morgen met ons verder mee om voor ons te koken tijdens deze tocht. Na deze vermoeiende dag gaan we (weer) vroeg onder de wol. We slapen met ons vieren op een slaapzaal, waar we het ondanks de kou, best gezellig hebben.

dinsdag 14 juli

Zodra ik wakker ben, merk ik dat het ijdele hoop was, dat ik me beter zou voelen. Ik heb het erg zwaar. De kou en hoogteziekte spelen me parten. Het ontbijt doet me wat opknappen. Later op de dag zal blijken dat ik me met ups en downs beter en slechter voel. We rijden door een immens landschap dat steeds weer veranderd. Van megageërodeerde rotsen, grote graspollen, Lama's, bergen, zoutmeren tot akkerlandjes. We bekijken een grot en een oude mummie begraafplaats. Halverwege de middag komen we aan bij Salar de Uyuni.

Vandaag begint de dag eindelijk al om half zes. We moeten eigenlijk allemaal tegelijk plassen en we gaan dus in colonne naar de 'banos'. Daarna snel weer terug door de kou om nog een goed uur te maffen. Ons ontbijt bestaat uit vette koeken, met liefde gemaakt door onze kokkin en met iets minder liefde door ons opgegeten. We vervolgen onze tocht over de Altiplano en zien nog veel bijzonder rotsformaties en steenpartijen. Na onze lekkere pastalunch vanuit de kofferbak van de jeep, vervolgen we onze weg en komen we aan op de 'Salar de Uyuni'. Een immense zoutvlakte met een oppervlakte van 13.000 m². We rijden over het zout naar een 'eilandje' waar de 'galaxygrot' zicht bevindt. Deze grot is pas enkele jaren geleden ontdekt door twee mannen op zoek naar Incamummies. Een van die mannen is nu onze gids, die vooral gespecialiseerd is in eigen p.r. Naast de grot is nog een andere grot, wat eigenlijk een Incabegraafplaats is. Alle graven zijn te zien, maar ze zijn allemaal leeggeroofd.

Een oneindig witte vlakte strekt zich voor ons uit. Na een uur rijden, komen we aan bij cactuseiland. In het midden van de witte zee ligt er een eilandje vol met cactussen. We wandelen naar het hoogste punt wat met deze ijle lucht niet meevalt. We stijgen 18 meter en ik kom happend naar adem boven. Het uitzicht is...wit. Ik merk al schrijvend hoe moeilijk het is om te vertellen wat we meemaken. Absurd, overweldigend, leeg, enorm, apart...het zijn maar woorden. En die schieten soms tekort.

We vervolgen onze tocht over de Salar naar Cactuseiland. Hier maken we een wandeling naar de top en terug. Dit valt ons allemaal conditioneel best tegen. Tocht gaat het met Claudia al wel beter. Iver (onze gids en chauffeur) stelt voor dat wij alvast op de zoutvlakte gaan lopen ene dat hij ons later met de jeeps oppikt. Helaas kunnen we door de bewolking niet van een mooie zonsopgang genieten, maar het wandelen is erg prettig.

Tot de jeeps ons inhalen, wandelen we een stuk over de witte zoutmassa, dat in totaal 13.000 m² km beslaat. De jeeps brengen ons naar Jirira waar onze eigen kokkin een maaltijdje voor ons klaarmaakt. We zijn blij verrast met een kamer MET toilet voor onszelf. Het afzien valt ons erg mee of we zijn inmiddels wel wat gewend.

Nadat we zijn opgepikt vervolgen we onze weg over de vlakke terwijl de duisternis invalt. Omdat Ivar zicht zo beter kan oriënteren op de horizon, rijdt hij zonder licht. Aangezien elke auto dit doet op de Salar voel ik me er niet erg gerust op. Volgens Pauline klappen er dan ook regelmatig auto's op elkaar. Ivar rijdt zo'n 100 km/p.u. en zo in het donker lijkt het meer op vliegen dan op rijden. Na een dik uur komen we aan in Jirira. We slapen in een eenvoudige Haciënda. Onze kokkin kookt spaghetti die me goed smaakt. Ivar vertelt nog een paar legendes over de bergen langs de zoutvlakte. Na een biertje genuttigd te hebben, vinden we het welletjes en gaan we naar bed. Als ik de dekens opensla zie ik tot mijn verbazing dat ik slaap op SuperMarioBros beddegoed en een My Little Pony kussen. Yeah! Mijn dag kan niet meer stuk!

woensdag 15 juli

Na weer een vet en stevig ontbijt worden we weer losgelaten op de zoutvlakte om te wandelen. De jeeps laden ondertussen onze spullen op en pikken ons later weer op. Tijdens het wandelen maken we een paar gekke trucfoto's (dit doet iedereen, dus dan moeten wij dat ook!?). Ik blijf me verbazen over de grootte van de vlakke. Als de jeep ons oppikt, maak ik nog een paar gave filmpjes van Cor, Joke en Claudia door, al filmend, om hen heen te rijden. Na een korte rit stoppen we bij een dorpje om daar een rondwandeling te maken. Iver vertelt in het kerkje over de locale rituelen een gebruiken. Ook kijken we bij een verlaten woning hoe de mensen hier geleefd hebben (en de meeste nog zo leven). Als we de langs de rand van de zoutvlakte terug wandelen naar de jeeps, zien we veel Lama's, ezels en een stuk of vier wilde Vicuna's. Claudia fotografeert zich suf (beestjes hè!). We rijden weer terug naar onze Haciënda om daar te lunchen (Goulash).

Vanochtend worden we bij een dorpje aan de zoutvlakte afgezet. We wandelen door het dorp en onze gids, Ivar, vertelt over de barre en soms middeleeuwse omstandigheden waarin deze mensen leven. Ze leven voornamelijk van de opbrengsten van Quinoa (een graansoort) en aardappelen. Hun huizen zijn gemaakt van klei en stro. We lopen terug langs de rand van het zoutmeer door een soort pampa's waar kuddes Lama's, ezels en enkele Vicuna's staan te grazen. Het is een prachtig door, maar toch ook waterrijk gebied wat een beetje surrealistisch aandoet.

Hierna steken we de zoutvlakte over richting Uyuni. Onderweg stoppen we nog bij het zouthotel midden op de Salar. Het hotel is niet meer in gebruik, maar het is nu een soort museum waarbij je alles nog kunt bekijken. Onze laatste stop op de vlakke is bij een zoutwingebiedje. Hier staan ze nog heel primitief het zout met een pikhouweel los te hakken. Niet veel later komen we aan in Uyuni. Dit is eerder een troosteloze getto dan een dorp of stad. Iver woont hier en legt ui dat het de bedoeling was om van Uyni een groot spoorlijnen knooppunt t maken (a la Utrecht), maar dat hier geen drol van terecht is gekomen. Het enigste wat hier nog aan herinnert is het treinenkerkhof. Iver rijdt ons hiernaartoe en eenmaal aangekomen valt het me nogal tegen. Het ligt namelijk gelijk achter Uyni, terwijl ik meer had verwacht dat het echt desolaat in 'the middels of nowhere' zou liggen. We maken een paar grappige foto's en gaan dan richting het hotel.

Als we terugkomen in Jirira heeft kokkie voor ons alweer de lunch klaarstaan. Buiten in het zonnetje genieten we van deze maaltijd. Na de lunch worden we op de zoutvlakte afgezet voor een wandeling over het grote niets. Ondertussen worden de jeeps opgeladen een worden we later opgepikt. We kijken bij het voormalige zouthotel wat nu min of meer is ingericht als museum en rijden langs bij een plek waar nog echt zout wordt gewonnen.

Na een paar dagen zoutvlakte is een lekker douche zeer welkom. Het hotel is prachtig en luxe. De douche (elektrisch) is niet ongevaarlijk, maar heerlijk warm! Het blijkt dat Iver en zijn (Vlaamse) vrouw Isabelle eigenaar zijn van dit mooie hotel. Uyuni heeft verder niet veel te bieden en in de reisgidsen word maar 1 echt goed restaurant vermeld namelijk 'El Loco'. Hier komen we dan ook weer enkele medereizigers tegen, maar ook Ivar, Isabelle en hun kids in gezelschap van Pauline. Iver beveelt de Lamasteak met Rochefortkaas aan, die Claudia en Joke dan ook nemen. Cor en ik nemen de Lamapeppersteak, die ook erg goed smaakt. We zitten nog wat na rond het haardvuur onder het genot van een 'Potosina' een pannenkoekje met banaan en chocolade. De terugtocht naar het hotel is stervenskoud.

Na nog vele kilometers witte 'sneeuw' komen we aan in Uyuni. We dachten in een knus en gezellig dorp te komen, maar het lijkt meer een verlaten westerdorp. Het is er koud en er staat een straffe wind. We bekijken nog het treinenkerkhof. Wat ooit een centraal treinenknooppunt met treilmuseum had moeten worden, is door geldgebrek nu een outlawstad met een hoop roest aan treinen. Jammer, maar ook dit heeft zijn charmes. Na een heerlijk Lamasteak zoeken we ons hotel weer op en genieten we van een warme nacht.

donderdag 16 juli

Vandaag rijden we van Uyuni naar Potosi. Een lange reisdag van zo'n 7 uur over slechte wegen. Het landschap is erg mooi, maar ik dummel op de muziek van mijn mp3 speler regelmatig weg. Ik ben niet echt wagenziek, maar ik merk ook dat ik het lot niet moet tartten, dus...verder in m'n boek lezen is er niet bij.

Vandaag een reisdag. 7 uur in de bus naar Potosi. Ons vervoer is een oude rammelbak en aangezien we voor 90% over onverharde wegen rijden, is dit geen pretje. Onderweg stoppen we een paar keer om de benen te strekken en te plassen. Ook bekijken we nog in een dorpje een museumpje dat is opgezet door Isabella, om de locale tradities en folklore in stand te houden. In de middag komen we aan in Potosi. De hoogst gelegen stad ter wereld waar alles draait om de Cerro Rico. Dit is een berg waar heel veel zilver, lood, koper e.d. in zit (of gezeten heeft). De mijnwerkers werken hier onder erbarmelijke omstandigheden, maar dat zullen we morgen aan den lijve ondervinden.

In de loop van de middag komen we aan in Potosi waar we in een mooi hotel overnachten. Het zonnetje schijnt lekker. We gaan gelijk de stad verkennen. Optimistisch gaan we op pad met onze T-shirts, maar al snel beseffen we dat we op bezoek zijn in de hoogste stad ter wereld. In de schaduw is het al snel koud en de jassen worden snel uit de tas getoverd. We dwalen rond over de pleintjes en de straatjes met kleine winkeltjes. Op straat maken we een man blij door een sjaal bij hem te kopen. We lopen naar de overdekte markt. Hier zijn nauwelijks gringo's en we vallen erg op. We proberen wat foto's te maken, maar daar houden de Bolivianen niet van. Als we een in scene gezette foto van het kopen van cocabladeren willen maken, worden we verzocht de markt te verlaten...Een beetje teleurgesteld gaan we dan maar weg. Buiten worden prachtige taarten verkocht waarvan ik een mini-exemplaar wil kopen. Ardy ziet dit niet zitten, omdat ze waarschijnlijk al de hele dag buiten staan en zo niet langer.

Vandaag slenteren we wat door de stad en bezoeken de Mercado Central. Dit is een overdekte markt waar van alles wordt verkocht. Als Joke en ik voor de gein wat cocabladeren willen kopen bij een oud vrouwtje, ziet ze dat Claudia hiervan foto's maakt. Ze wordt erg boos en wil niets meer aan ons verkopen. Een man zegt tegen ons dat we hem moeten volgen en hij wijst ons naar de uitgang van de markt.

Als we terug lopen richting het hotel moeten we omhoog lopen. Ik merk dan ik nog steeds geen berggeit ben. Ik word weer misselijk en draaierig. Dus maar even relaxen in het hotel. Van het warme bad knap ik helemaal op. 's Avonds gaan we met Pauline uit eten. We nemen allemaal een voor- en hoofdgerecht. Een tijdje later staat de tafel bomvol met eten. Dit krijgen we nooit op. We nemen doggy bags mee voor de straatkinderen.

We lopen terug naar ons hotel waar we ons opfrissen. Vanavond gaan we samen met Paulien eten. Het restaurant zit nokkievol wat op zich een goed teken is. Ook is het er lekker warm, wat een nog beter teken is. Na een tijdje wachten, krijgen we een tafel en bestellen we ons eten. Joke en ik gaan voor een 'Macho Pichu' (vlees met groenten) en bestellen er een salade naast. Even later krijgen we alles tegelijkertijd opgediend. We schrikken ons te pletter. De porties zijn abnormaal groot en zelfs de salades zijn complete maaltijden. We krijgen nooit alles op en laten de resten inpakken voor de zwerfkinderen buiten. Ik voel me vandaag al niet helemaal happy, maar na deze heftige maaltijd heb ik het idee dat de griep door komt zetten. Voor het slapen gaan, neem ik een Ibuprofen en hoop dat ik me morgen beter voel.

vrijdag 17 juli

Vanochtend sta ik echt beroerd op. Een flinke buikgriep heeft me in z'n greep. Met veel moeite sleep ik mezelf naar de ontbijtzaal. Als ik daar wat eet, ben ik nog beroerder. Ik haak af... ik ga niet mee naar Cerro Rico (rijke berg) om de mijnwerkersschachten te zien. Ik duik mijn bed weer in en voel me wisselend beter en slechter, warm en koud, maar ik slaap vooral heel erg veel.

Ik sta behoorlijk fris op, maar Claudia voelt zich echt belabberd. Ze weet niet zeker of ze mee gaat de mijnen, maar wil eerst het ontbijt nog even afwachten. Na dit standaardontbijtje geeft ze aan dat het echt niet gaat. We laten haar achter in het hotel en vertrekken onder leiding van onze mijnengids 'Pedro' naar de plek waar we ons om zullen kleden. Op een binnenplaatsje ergens in een woonwijk krijgen we een broek, hesje, laarzen en helm aangemeten. Dan vertrekken we naar de mijnwerkers. Even verderop is er ook nog een markt waar we cocabladeren voor ze kopen.

Onderweg naar de mijnen stoppen we ook nog een primitief fabriekje, waar ze met behoorlijk heftige chemicaliën zilver, lood en zink uit het mijngruis raffineren. Dit kan nooit gezond zijn. We krijgen ook nog een demonstratie hoe ze het zilver tot een pure klomp maken. Hierna duiken we de mijnen in. Bij de ingang wordt nog een heilige geëerd met wat cocabladeren en sigaretten. De mijnschacht is warm, benauwd en stoffig. Na een paar honderd meter gebukt lopen, komen we aan bij een soort kamer die al een soort museum is ingericht. Hier staat ook 'El Tio' (de oom). Een soort duivel die aanbeden wordt door de mijnwerkers, omdat hij de god voor onderaardse (onderwereld) is. We trekken nog een stukje verder. Na zo'n 100 mtr. Kruipen en gebukt lopen komen we aan bij de 'El Tio' die de mijnwerkers zelf 'gebruiken' om aan te offeren. Ook Pedro brengt voor ons enkele offers en besprenkelt de stenen met pure alcohol om er vervolgens zelf twee slokken van te nemen. Deze plek is 'Level 1', als toerist kun je maximaal tot en met 'Level 3'. De meesten van ons haken echter hier al af. Er blijven er vier over (waaronder ik) die verder willen gaan. Na veel geploeter, gekruip en geklim komen we aan bij 'Level 3'. Hier is het dik 40 graden en verse lucht is nauwelijks aanwezig. Pedro wijst een gat naar beneden aan en zegt dat dat 'Level 4' is. Er zijn daar mijnwerkers bezig gaten te slaan om dynamiet in te stoppen. Een van onze medereizigers, Pascal, dringt er bij Pedro op aan dat wij daar ook wel naartoe willen. Pedro twijfelt heel erg en schreeuw naar de mijnwerkers om te vragen of het kan. Deze geven groen licht en wij laten ons vervolgens via een touw naar beneden zakken door een gat van nauwelijks 1 m². Eenmaal beneden zien we twee mijnwerkers om de beurt met een moker op een staaf ijzer in een gat slaan. Ze doen tussen de 2 a 8 uur over 1 gat. Met een pneumatische drill zou dit maximaal 5 minuten duren, maar ze hebben geen geld om die te kopen of te huren. We geven ze pure alcohol als cadeau en deze wordt na wat offerandes en spiritualiteiten meteen soldaat gemaakt.

Wij zoeken onze uitweg naar de ingang. De terugtocht is een stuk zwaarder als heen. Het is gewoonweg niet te beschrijven in wat voor omstandigheden deze mensen werken. Hoe dichter we bij de uitgang komen, hoe meer frisse lucht we krijgen. Totaal kapot komen we naar buien. Hier krijgen we nog een demo dynamiet afsteken. De knallen zijn behoorlijk!

Zo rond 16 uur ben ik echt uitgeslapen en ga ik wat lezen in de zon. Door het vele liggen, is mijn rugpijn weer opgekomen, dus ik doel nog wat yogaoefeningen. Al snel is het buiten te koud en gaan we naar binnen. Ik luister naar de verhalen van Ardy. Hij is samen met drie anderen naar level 4 gegaan. Nog nooit eerder kwamen daar toeristen. Hij is erg onder de indruk. Voor mij heet hij 3 gram puur zilver meegenomen. Hier kan ik een hanger of ring van laten maken. 's Avonds gaan we met de groep uit eten, maar het kan me niet erg bekoren. Na het eten brengt Ardy me naar het hotel en ik duik weer het bed in. Hopelijk is morgen voor mij een betere dag.

Terug in het hotel ligt Claudia nog te slapen. Als ze wakker wordt terwijl ik ga douchen, gaat het nog steeds niet goed met haar. Ze gaat weer slapen en ik blijf ook op ons balkon voor de rest van de dag om mijn dagboek van de afgelopen vier dagen bij te werken. 's Avonds douche ik nog maar een keer, want de zwavel en gruislucht van de mijnen komt nog steeds uit mijn poriën.

Vanavond gaan we ook met de hele club uit eten met live muziek erbij. Paulien heeft alles geregeld bij restaurant 'Putochi'. Er blijkt in het restaurant nogal stress te zijn, want de kok is om een of andere reden opgenomen in het ziekenhuis. Ook bij de band is stress, want de drummer is niet op komen dagen. Er wordt eten opgediend waar duidelijk aan te proeven en te zien is dat de kok er niet is. Alles met teveel zout bereid. Na het eten breng ik Claudia terug naar het hotel, omdat de fut er al weer uit is. Als ik terugkom in het restaurant is de band al begonnen. Ze hebben iemand gebombardeerd tot drummer. De bassist geeft elke keer voor het begin van een liedje aan wat voor ritme hij moet drummen, erg hilarisch! De stemming komt er vlot in. Als ik een geintje maak dat ik wel met een soort van klomp met bekkentjes even mee zal 'trappen', pakt Paulien die klomp en sta k vervolgens op het ritme mee te doen. Helaas voor mij besluit de band een lied van een kwartier te spelen...Er wordt nog aardig gedanst, maar als de band er mee ophoudt, rekenen wij af en gaan we ook naar bed.

zaterdag 18 juli

Vandaag vetrekken we naar Sucre, de hoofdstad van Bolivia. We rijden door een prachtig berglandschap in drie uurtjes naar ons hotel. Het hostel heeft een ouderwetse Spaanse uitstraling compleet met binnenplaats en dakterras. Onze kamer is klein en een beetje smoezelig. Typisch vergane glorie. We gaan eerst naar de supermark en kopen daar lekkere spulletjes voor de lunch. Op het dakterras van ons hotel maken we een heerlijke lunch en we genieten van het zonnetje.

Vandaag rijden we per (gammele) bus van Potosi naar Sucre. Onderweg stoppen we nog even bij een gerestaureerde koloniale hangbrug. Na een paar uur komen we aan bij ons hotel. Ook een koloniaal overblijfsel, maar dan niet gerestaureerd. Na een briefing van Pauline, gaan we naar de supermarkt om broodjes e.d. te kopen om die op het dakterras van eht hotel op te eten. Onze ogen zijn weer groter dan onze magen en er blijft dus veel te veel over.

Na deze lunch zwalken we wat door de hoofdstad. We lopen door een mooi groot familiepark met een soort van mini-Eiffeltoren en we belanden vervolgens op een grote braderie. Naast de vele (gore) eettentjes staan hier ook veel kraampjes waar de meest onmogelijke rommel wordt verkocht. Ook hier wil niemand op de foto, wat erg jammer is, omdat je hier echt mooie traditionele mensen ziet. Na een flinke tijd slenteren over de markt gaan we terug naar ons hotel. Omdat elke Spaanse koloniale stad een soort dambord patroon heeft is het erg makkelijk navigeren.

Na de lunch gaan we de stad in. We bekijken wat winkeltjes en lopen naar de Plaza Bolivar. Daar is een grote speeltuin met reuzenrad en autoscooters en een kleine namaak 'Eiffeltoren'. Er is een soort concours met optredens van muziekbands en dansmariekes. Verderop is een braderie. De geuren zijn soms niet te harden en het is voornamelijk troep wat ze verkopen, maar het is wel leuk om te zien hoe dat hier gaat, want we zijn zo'n beetje de enige toeristen. Na een drankje bij café Amsterdam kiezen we een restaurantje uit. Iets duurder, maar erg eten en dito bediening. We daarna op tijd naar bed.

We besluiten om alvast een kijkje te nemen bij de Chinees waar we vanavond willen eten, omdat deze bijna op de route ligt. Deze blijkt nog dicht, maar we zien wel cafe Amsterdam. Deze tent is eigendom van een Nederlandse meid die een deel van de winst investeert in diverse ontwikkelingsprojecten in Bolivia. We drinken hier een lekkere cappuccino en Claudia neemt een Choco-Amaretto. Maar volgens haar is het meer Amaretto dan Choco. De Chinees is inmiddels geopend en ziet er niet erg joepie uit. We besluiten dan nog maar even bij 'El Salamandre' te gaan kijken. Deze staat in De Trotter en de Planet goed aangeschreven. Het ziet er inderdaad goed uit en we blijven gelijk maar eten. We kletsen en eten er gezellig. We hebben het vnl. over leraren van vroeger. Hierna gaan Cor en Joke nog wat drinken in 'The Joyride', een gringocafé die vroeger van Nederlanders is geweest. Bij Claudia is de koek op, dus wij gaan naar ons hotel.

zondag 19 juli

We vertrekken met de bus naar Taranbuca waar een 'traditionele-' en toeristenmarkt is. De vele vrouwen in diverse soorten klederdracht zijn prachtig. Helaas willen de dames liever niet op de foto waardoor we allerlei kunst- en vliegwerk uit moeten halen om mooie plaatjes te krijgen. Als ze je betrappen, heb je kans dat ze een aardappel o.i.d. naar je hoofd slingeren. Op de toeristenmarkt kunnen we niet echt iets naar ons zin vinden. Mijn moeder gaat op zoek naar een tafelkleed en slaagt voor een mooie zwarte. Daarna lopen we door naar de lokale markt. Het is een drukke bedoeling en iedereen die ook maar iets te koop heeft, biedt dit aan.

Vandaag relaxt opgestaan, maar helaas geen warme douche. Ons beleg wat overgebleven is van gisteren, wordt door Cor meegenomen naar het ontbijt. Aangezien er alleen maar weer jam wordt geserveerd is dit een welkome afwisseling. Hierna vertrekken we naar de locale (en ook toeristische) markt van Taranbuco. Een leuke markt, maar ook hier wil bijna niemand op de foto, dus dat wordt weer stiekem schieten. Joke wordt zelfs bekogeld met een stuk fruit. Helaas is de dierenmarkt al voorbij. Na Taranbuco rijden we weer terug naar Sucre en we eten smakeloze Tapas bij " the Joyride en we relaxen de rest van de dag een beetje.

Na zo'n dikke twee uur zien en gezien worden, rijden we terug naar Sucre waar we genieten van enkele uren vrije tijd. Beetje eten, drinken, slenteren, internetten en lezen. Even niets ook wel fijn. Voor het avondeten hebben we gereserveerd bij Florin; een restaurant van drie Nederlanders. Na dik twee uur wachten, hebben we nog geen eten en beginnen we wat te mopperen. Als we zo rond 22.15 uur het eten krijgen, ben ik erg moe en slaat de verkoudheid flink toe. Het kost me erg veel moeite om het eten nog weg te krijgen. Als het eten op is, gaan Ardy en ik vast terug. Mijn ouders blijven nog voor een cappuccino en een toetje.

's Avonds gaan we op aanraden van Paulien eten bij Florin. Gelukkig hebben we gereserveerd. Het is er stampvol. Dit merken we ook als we moeten wachten op ons eten. Maar liefst twee uur later krijgen we ons boer. Om het leed iets te verzachten krijgen we een drankje aangeboden. Claudia is weer aan de lat en daarom gaan we gelijk naar het eten weg. Cor & Joke blijven nog voor een cappuccino en een toetje. Als ze willen afrekenen blijkt dat de rekening van het eten is gehalveerd i.v.m. het lange wachten.

maandag 20 juli

Vandaag vliegen we naar La Paz. Na een korte busrit komen we aan bij een kneuterig vliegveld wat eigenlijk niet past bij een hoofdstad. Claudia haar energieniveau is nog niets van het, wat behoorlijk afbreuk doet aan haar reisbeleving en vandaag ook aan haar humeur. Maar dat kan ik me ook wel voorstellen. Ze is de hele reis lichamelijk al niet in orde. Na de incheck wachten we nog zo'n goed uur. De vlucht duurt 3 kwartier en de landing is erg turbulent en dus ook spannend. De rit door La Paz naar ons hotel is behoorlijk indrukwekkend en intimiderend. Het vliegveld ligt op 'El Alto', dat wil zeggen de bovenkant van de stad, op zo'n dikke vier km hoogte. We dalen alleen in de stad al zo'n 500 meter tot ons hotel. Na een briefing van Pauline gaan we, zonder teveel geld en fotospullen op zak, onze trip over Deathmans Road naar Choroico boeken. Pauline gaat met ons mee om te tolken/regelen etc. Zij neemt ons eerst meer naar Pepe's om te lunchen. Dit een leuk klein tentje met erg lekker eten. Vervolgens lopen we verder naar Madness om te reserveren.

We rijden naar het kleine vliegveld van Sucre om naar La Paz te vliegen. Het is een korte vlucht van drie kwartier. Het schijnt dat de landing nog wiebelig is gegaan, maar ik lag lekker te maffen. Van het vliegveld dat in El Alto ligt (4100 m) rijden we naar beneden het dal in. La Paz is de enige stad ter wereld waar de armen boven wonen en de rijken beneden. In El Alto wonen 1 miljoen mensen en naar beneden toe wonen er nog eens 1 miljoen. De stad is een gekkenhuis. Onze chauffeur steelt letterlijk elke cm. weg. Ons hotel zit verstopt achter een hek, maar middenin in deze drukke gekke stad is ons hotel het toppunt van rust. Na ingecheckt te hebben, gaan we met Pauline lunchen bij Pepe's bar. Mijn Tuna-sandwich is ontzettend lekker. Na de lunch gaan we door naar Madness om onze mountainbiketocht te regelen. Als mijn moeder de foto's ziet, besluit ze toch om ook te gaan fietsen. Leuk, ik heb er heel veel zin in. We lopen verder nog door La Paz en kopen wat snuisterijen. Ook vinden we een mooie nieuwe rugzak voor Ardy. 's Avonds eten we bij een Indiaas restaurant. De Tikka Massala is wat flauwe, maar de kip Madras daarentegen is superscherp. Dat kan mooi alle bacteriën doden. Na het eten nemen we op advies een taxi terug en gaan we lekker naar bed.

De rest van de dag slenteren we door de stad en kopen we voor mij een nieuwe rugzak. Het eten van deze avond halen we bij de "Star of India" waar ze vooral curies serveren. Als je de aller-scherpste opeet, krijg je een T-shirt. Wij laten ons niet gek maken en bestellen twee mildere curies. een van de twee fikt ons al behoorlijk in de mond. Wat zal die scherpste dan wel niet doen! We laten ons per taxi voor 10 Bol (€ 1) terugbrengen naar het hotel, omdat La Paz niet erg veilig is.

dinsdag 21 juli

De verkoudheid heeft me gevloerd. Ik heb heel veel hoofdpijn en mijn hele gezicht doet zeer van de verstopte holtes. Na lang twijfelen, hijs ik mezelf in (heel veel) kleren en ga toch mee naar Chacaltaya; de (voormalig) hoogste ski-piste ter wereld.

Vandaag gaan we op pad naar de (reeds gesloten) skipiste van Chacaltaya aan de voet van de Potosi Huyani op 5300 meter hoogte. Het heeft afgelopen nacht in de bergen behoorlijk gesneeuwd volgens onze gids. Volgens hem is dit geweldig voor ons, omdat er door de 'global warming' al heel lang geen sneeuw meer heeft gelegen op de piste. Na een dik uur met een slakkengang bergopwaarts verlaten we La Paz. Het asfalt verandert in grind en stof. Na een tijdje komen we in de sneeuw. Het wordt mij al snel duidelijk dat we met onze 'gewone' bus niet veel verder zullen komen, maar de chauffeur denkt er volgens mij anders over. Op zo'n 4900 meter blijven we staan. Aangezien de bus op dit padje niet kan draaien, stappen met z'n allen uit. Terwijl wij naar boven wandelen, rijdt de bus

achteruit naar beneden. Na een tijdje zijn we wandelen zat. De rest loopt nog verder en Claudia en ik gaan naar bus toe lopen. De chauffeur heeft zichzelf in de slip gereden en komt er niet meer uit. Er komt een pick-up truck van de politie (met lier) aanrijden, maar de heren weigeren een poot uit te steken. We helpen mee de bus uitgraven en raken verkleumd tot op het bot. Chacaltaya krijgen we dus niet te zien en we dalen weer af naar La Paz.

Onderweg maken we mooie fotostops met uitzicht over La Paz en de bergen....Als we nog zo'n drie kwartier moeten rijden om de top (5200 m) te bereiken, moet de gids ons mededelen dat we niet verder kunnen. We hadden heel veel geluk, want vannacht heeft het gesneeuwd en nu is de lucht fantastisch helder. Maar om dezelfde reden, zit het ons nu tegen, want onze bus komt niet verder door de sneeuw en het is onverantwoord om verder te gaan. We gaan de bus uit om een stuk te lopen. Het valt niet mee in de striemende wind en op een hoogte van ca. 4900 meter. Mijn verkoudheid komt wel goed los ;-). Het loopt zo mijn neus uit. We proberen mooie foto's te maken, maar met handschoenen aan, is dit erg lastig. En zonder handschoenen is het ondoenlijk vanwege de kou. De rest van de groep loopt door. Ardy en ik lopen terug naar de bus, die inmiddels in de sneeuw echt is vastgelopen. De chauffeur is, zoals dat gebruikelijk is in Zuid-Amerka, goed voorbereid. Hij heeft niets bij zich. Ardy en ik helpen hem uitgraven en duwen. De politie, die inmiddels gearriveerd is, kijkt toe vanuit hun warme landrover. Als we de bus hebben bevrijd, zijn we nat en koud. We wensen dat de groep snel terugkomt. Door de inspanning op deze hoogte voel ik me ook weer minder goed en dat was toch al niet top. We rijden terug naar La Paz. De rest van de middag slaap ik wat bij (ik moet morgen fit zijn voor het fietsen), eten we bij Pepe en winkelen nog wat. 's Avonds eten we met de groep in het hotel, waarna we afscheid nemen. Het grootste deel van de groep gaat morgen beginnen aan de Takesi trail.

Na een warme douche in ons hotel gaat Claudia even slapen en ga ik met Cor en Joke op Bacardi-jacht voor Vinnie. Aan het eind van de middag gaat Claudia weer mee slenteren. We bezoeken (weer) de heksenmarkt en Pepe's. Ook het Coca-museum wordt nog even aangedaan. 's Avonds eten we met de hele groep in het hotel, omdat zowel wij als de rest van de groep morgen vroeg op moeten. Zij gaan de Takesi-trail wandelen en wij gaan mountainbiken en overnachten in een eco-lodge bij Coroicho. Het eten is niet denderend en het duurt vrij lang voor we alles krijgen. Al met al wordt het toch nog vrij laat.

woensdag 22 juli

We staan om 5.45 uur op, want we gaan vandaag downhill mountainbiken. Ik ben nog niet fit, maar ik stop mezelf wat medicijnen toe en gaan met die banaan. We krijgen eerst ontbijt bij Madness, daarna passen we kleding, helm en handschoenen. Vervolgens gaan we op pad naar...op 4700 meter. Daar worden de fietsen afgeladen en krijgen we instructies. Het is hier weer koud, maar ze beloven ons dat het snel warmer wordt. We rijden eerst een stuk over de gewone asfaltweg. We gaan ontzettend hard en halen vrachtwagens in. Een meid uit de groep houdt zich niet aan de regels en ik besluit in het vervolg maar voor haar (sjaaltje) te blijven. Na een tunnel mogen we kiezen uphill fietsen op fietsen opladen een stukje mee in de bus. Wij luie (maar volgens de gids ook intelligente) toeristen stappen in het busje en zien hoe een gedeelte van de groep helemaal stuk gaat. Na de klim worden de fietsen weer afgeladen en gaan we verder op World Most Dangerous Road (Death Road).

Vandaag is het dan zover!! Hier heb ik naar uitgekeken. Downhill Mountainbiken van "The Worlds Most Dangerous Road". We moeten ons al om 6.30 uur melden bij het kantoor van Madness. Van daaruit gaan we eerst ontbijten. In een vaag (en niet al te hygiënisch) internetcafé/restaurant. Daarna gaan we onze spullen passen en stappen we in busjes om naar het begin (boven op de top) van de pas te rijden. Als daar aankomen, is het ijskoud, maar onze gids Daniel belooft dat het na zo'n 40 minuten afdalen lekker warm zal worden. Na instructies en fietsen passen beginnen we aan het eerste stuk van de afdaling over asfalt. Dit gaat al flink hard. Alleen hebben we al irritaties over een groepsgenoot. Deze Française wil bij haar vrienden blijven, maar kan hun tempo niet bijbenen. Daardoor blijft ze op de weg van links naar rechts zwieren en kunnen we haar dus ook niet passeren. Bij elke stop proberen we eerder dan haar weg te zijn, zodat zij achter ons zit. Dit lukt helaas niet altijd. Het tempo ligt goed hoog. Zelfs Joke, die eerst niet meewilde op de fiets, heeft de sokken er goed in. Na een dikke 10 km asfalt nemen we de afslag naar de Deathmansroad.

Hier is het echt hobbel de bobbel en goed smal. De afgronden daarentegen zijn immens. Het 1e stuk was al gaaf, maar dit is echt geweldig. Het klapperen van de fiets voel je in je hele lichaam, maar maakt de ervaring nog intenser. Mijn fiets is echt super en heb er alle vertrouwen in. Ik laat me dan ook graag met de jongens van de kopgroep naar de beneden storten. Dit is echt een kick! Zo nu en dan stoppen we bij prachtige uitzichten om foto's te maken en even stil te staan bij al het moois om ons heen. De vegetatie en het klimaat verandert snel. Helaas heb ik op een gegeven moment 'sjaaltje' voor me fietsen. Ik probeer haar in te halen, maar dat lukt niet. Dan switcht ze midden in de bocht weer van rijbaan en gaat ze onderuit. Ik probeer nog uit te wijken en te remmen, maar er is te weinig tijd om m'n snelheid en fiets onder controle te krijgen. Ik rijd over haar heen en ga daardoor ook onderuit. De fiets vliegt over me heen. Als ik opsta, blijkt m'n knie een flinke klap te hebben gehad en ook mijn linkerhand doet flink zeer. Maar ... het is gelukkig niet zo erg dat ik niet meer verder kan. We vervolgen de tocht met veel plezier.

Hier is het alleen nog maar stof, stenen en grind. De weg is spectaculair en op sommige plekken angstaanjagend! Je kijkt direct de diepte in (zonder vangrail o.i.d.) en de "weg" is soms maar 2,5 m breed. Niet te bevatten dat hier tot kort geleden (nu is er een nieuwe weg) grote vrachtwagens overheen reden, en elkaar dus ook moesten passeren! Vlak voor onze snackstop gaat het mis. Onze Française heeft haar fiets weer eens niet onder controle en glijdt onderuit in een bocht. Claudia rijdt erachter en haar niet ontwijken en valt over haar heen. De verwondingen lijken mee te valken ,maar we zijn wel pissed-off op die griet. De rest van de rit is minder hoog, maar nog steeds erg spectaculair. We stoppen in een gehuchtje waar de fietsen op de busjes worden geladen. Wij drinken een welverdiend biertje in de (lekkere) tropische warmte. In de busjes rijden we verder naar een "Hostel" met zwembad. Hier lunchen en zwemmen we, maar het eten valt tegen. Ook de achtergrondmuziek is van het type "tranentrekkerij". De rest van de groep gaat met de busjes terug naar La Paz. Wij wachten met onze gids Daniel op vervoer naar onze lodge.

Zo nu en dan rijden we door kleine waterstroompjes en het is nu ook echt zweten. Na nog een korte klim en een afdaling komen we aan bij de Musquito Pub in een klein gehuchtje waar we ons ontdoen van de kleding e.d. Ook het drankje is van harte welkom. Daarna gaan we door naar hotel Santa Barbara waar we wat zwemmen en eten. Na verloop van tijd worden we opgehaald door kleine Franklin in zijn oude Amerikaanse Chevy. Daniel, de hoofdgids tijdens het fietsen, gaat ook met ons mee. We rijden een heel eind verder over Death Road en ook dit is spannend genoeg. Als we al een flinke tijd onderweg zijn, twijfelen we over waar die Eco-lodge toch zit. Dan duikt ineens uit het niets een ingang op. De Chevy scheurt omhoog de bergen in een daar is ons "thuis". We zijn de enige gasten voor de nacht en we kunnen de komende anderhalve dag zelf bepalen hoe we invulling aan ons programma geven. We genieten van de rust en kletsen wat. Juanita zorgt samen met haar dochter voor de catering en dit is ze echt toevertrouwd. Het eten en drinken wordt gemaakt van producten direct van het land. Ik heb nog nooit zulke eenvoudige, maar voortreffelijk klaargemaakte gerechten gehad. Wat ons betreft is deze dat het excursiegeld nu al waard.

Na een klein half uurtje verschijnt Chauffeur Franklin met een afgeragde Amerikaanse bak. We laden onze spullen in en vervolgen per auto het minder steile en gevaarlijke gedeelte van de Death Road richting Rurumbaque om bij onze lodge te komen. Na een dik uur rijden komen we via een supersteile toegangsweg bij de Eco-lodge van Madness. We worden hartelijk ontvangen en we blijken met ons vieren de enige gasten te zijn. Onze caban (huisje) ziet er goed en verzorgd uit. We schieten een boel foto's voor Pauline, die erg nieuwsgierig is naar de accommodatie. Onder het genot van wat drankjes genieten we van het uitzicht, de natuur en de ondergaande zon. Het eten wat we opgediend krijgen, lijkt veel maar eenvoudig. Tot we onze eerste hap nemen...het smaakt grandioos!!! We nodigen Daniel en Franklin uit om met ons mee te eten. Franklin kan ook een aardig woordje Engels, zodat we een plezierig gesprek hebben. Aangezien het een lange en inspannende dag is geweest, gaan we vroeg naar bed.

donderdag 23 juli

Vandaag staan we relaxed op tussen de jungle geluiden. Als de zon aan kracht toeneemt, zien we boven onze lodge een boel adelaars op de thermiek rondzweven. We genieten van een heerlijk ontbijt op de veranda. Daarna gaan we hiken. Over een bergkam en langs cocaplantages, komen we na wat klim- en klauterwerk bij de eerste van de twee watervallen die we zullen bezoeken. Vanaf hier blijkt het hiken meer op een canyoning te worden. Franklin en Daniel kleden zich min of meer om. Dus ik heb al het donkerbruine vermoeden dat we niet droog zullen blijven. Al klauterend door een koof worden we tot ons middel nat, omdat er alleen maar ruimte voor de beek is. Ook Joke moet er aan geloven. Alhoewel dit niet haar hobby is, slaat ze zich er dapper doorheen. Aan het einde van de kloof

is waterval nr. 2 waar we een paar geinige foto's schieten. Na wat van de zon genoten te hebben, gaan we weer door de kloof terug. De hike zou +/- een uur duren, maar we zijn al zo'n 3 uur onderweg. Onze gidsen hebben alles behalve haast, en wij dus ook niet!

We zijn op tijd wakker (gewenning hè), maar we kunnen het lekker rustig aan doen. We gaan om 9.00 uur ontbijten. Het ontbijt ik heel erg goed en zeer uitgebreid. We genieten van de steeds sterker wordende zon. Zo rond de klok van 10 gaan we samen met Daniel en Franklin aan onze hiking-tocht beginnen. We nemen onze spullen voor de Flying Fox mee omhoog en laten die achter. We wandelen een stuk omhoog de bergen in en krijgen uitleg over het verbouwen van de cocaplant op de cocaplantages waar we langslopen. De uitzichten zijn prachtig en we zien adelaarachtige vogels zweven op de thermiek. Nu we zo'n stuk gedaald zijn en nog maar op 900 m. verblijven, kunnen we ook echt genieten van het warme weer. We belanden bij een prachtige waterval (1 van de 7) en genieten intens. Er was ons al gewaarschuwd dat we het niet droog zouden houden, dus ik glijd gelijk bij de eerste oversteek onderuit. Zo dan hoef ik me ook niet meer druk te maken over natte schoenen. We wandelen de kloof in op weg naar waterval 2. Plots wordt onze hiking-tocht een mini-canyoningtocht. Fantastisch; we klimmen, klauteren en gaan kopje onder. Bij de 2e waterval gaan we ook echt onder de waterval op de foto. Daarna gaan we weer door de kloof terug. We zijn koud en nat, maar ook ontzettend happy en voldaan. Ik kan niet anders dan concluderen dat dit echt mijn ding is: zon, water en een beetje spanning. We lopen een beetje rillend terug, maar de zon verwarmd ons al snel.

Na onze terugtocht komen we aan bij de Flying Fox/Zipline. De jongens leggen ons duidelijk uit wat wel en niet de bedoeling is. Joke ziet er erg tegenop, maar gaat toch. Waarschijnlijk door de stress heeft ze de uitleg van het remmen niet goed mee gekregen, een kap dus aan het eind door de noodrem. Ik mag als laatste en vindt het een enorme kick! Het uitzicht opzij en naar beneden is adembenemend. Op de lijn terug mag ik als eerste, zodat ik ook op de film gezet kan worden. Joke heeft haar angst overwonnen en gaat als tweede. Dit keer zorgt ze ervoor dat ze ruim op tijd stil staat...zo'n 10 m. voor het 'station'. Franklin en ik roepen dat ze zich voort moet trekken aan de kabel, maar dat durft ze niet. Ze rolt nog verder van het 'station' af en de situatie wordt nu echt hilarisch! Na nog wat instructies weet ze wat ze moet doen en klimt ze langzaam onze kant op. Cor, Claudia en Daniel volgen snel. We pakken de spullen bij elkaar en lopen naar de lodge.

Na niet al te lang lopen, zijn we weer terug bij de Flying Fox; een kabel over het dal waarbij je in een tuigje naar beneden suist. De angst is van mijn moeders gezicht af te lezen. Ik vind het ook wel spannend. De kabel is 500 m. lang en de afgrond 200 m. diep. Ik ga maar als eerste. Ik vind het remmen het spannendste, dat moet je zelf doen door je hand tegen de kabel te duwen. Het is spannend en erg leuk. De snelheid valt me mee. Je kunt gemakkelijk om je heen kijken. Als we aan de overkant zijn, moet het natuurlijk nog een keer opnieuw, want we moeten natuurlijk weer terug. We komen zo rond half 3 weer terug bij de lodge en frissen ons wat op. De lunch staat al klaar, want we zijn veel langer weggebleven dan gepland. We eten is weer extreem veel en zeer goed. We worden heel erg verwend en we willen ook niet meer weg. Na het eten worden we de keuken ingeroepen. Ardy was als die tijd al op zoek naar koffiebonen. Nu laat Juanita hem zien hoe deze worden geteeld, gepeld en gebrand. Daarna mag hij zelf aan de slag om z'n eigen bonen te branden. We vinden dit natuurlijk geweldig.

Daar staat onze 'lunch' klaar (het is zo'n 15.00 uur) en Juanita is in de keuken ook druk bezig met het branden van de koffiebonen. We nemen een kijkje en mogen meteen meehelpen. Ze legt ons alles uit van koffieplant tot gebrande boon en ondertussen staan we achter het fornuis in een pan met bonen te roeren. De dames (moeder en dochter) zijn zo aardig en attentvol, het is echt een genot om hier te mogen zijn. Helaas is het tijd om te gaan, aangezien we niet in het donker over de "Deathroad" terug willen. We rijden met Franklin en Daniel terug naar La Paz. De dames zwaaien ons uit en ik heb nu al een beetje heimwee. Tijdens de terugrit kletsen we honderduit en hebben we het vooral over gekke gewoontes en trends in Nederland en Bolivia. Aangezien het al laat is, worden we voor het hotel afgezet en spreken we voor de volgende dag af in het kantoor van Madness om ons T-shirt op te halen en foto's uit te wisselen.

Zo rond half 5 kunnen we ons verblijf niet langer rekken. We moeten terug naar La Paz en nemen afscheid van deze twee fantastische dames. We rijden in zo'n 3 uurtjes terug met Franklin en Daniel. Het is beste spannend op deze onverlichte kronkelhobbelwegen. Maar we hebben ongelofelijk veel schik om de verhalen over en weer over Nederland, Bolivia en the US; onze thuislanden. Als 's avonds in La Paz zijn, nemen we met pijn in ons hart afscheid van twee fantastische mannen. In het hotel nemen we nog een afzakkertje, maar ik voel weemoed.

vrijdag 24 juli

Vandaag nog wat slenteren in La Paz, en even langs bij Madness. Na wat digitaal gepruts om foto's te kopiëren en het uitzoeken van onze shirts nemen we afscheid van Daniel en Franklin. We eten nog wat bij Pepe's en struinen nog wat winkeltjes af. Om 13.00 uur zien we de rest van de groep weer terug van hun hike over de Takesi-trail. Na de gezamenlijke lunch vertrekken we naar Copacobana. Na een rit van een paar uur komen we in het schemerdonker aan. Het stadje komt een beetje troosteloos op me over. Ons avondeten nuttigen we in het hotel-restaurant. De kwaliteit en het tempo van de keuken is laag. Morgen maar in het stadje zelf iets opzoeken.

Vandaag reizen we verder naar Copacobana. We gaan 's ochtends nog eerst langs bij Madness waar we met Daniel onze foto's uitwisselen. Daarna gaan we lunchen bij Pepe's bar. Voor de 3e keer neem ik een Tuna sandwich, die ik zo ontzettend lekker vind. Tijdens de lunch in het hotel treffen we de rest van de groep en wisselen we onze belevenissen uit. Daarna rijden we in 3-4 uur naar Copacobana. Als we daar aankomen, eten we in het hotel-restaurant en sluiten we de dag af.

zaterdag 25 juli

Het wordt ons niet gegund! Net nu we een rustig dagje hebben en uit willen slapen, blijkt er vlak naast onze kamer een uitbreiding van het hotel plaats te vinden. Om 7 uur begint het getimmer en gezaag al. Enigszins geïrriteerd gaan we maar uit om Copacobana te gaan verkennen.

We hebben een vrije dag in Copacobana. En hoewel we dus uit kunnen slapen, zij we vroeg wakker. Ik ben weer alles behalve fit en sleep mezelf uit bed. We lopen langs het meer en door de straatjes op weg naar de kathedraal, want daar vindt iets bijzonders plaats. We kijken in de kathedraal waar een bruiloft is. Het pracht en praal schittert je tegemoet. Apart hoe dit soms zo kan verschillen. We wachten op de trappen en we kijken hoe verkoopsters allemaal "mooie" spullen voor op of aan je auto verkopen. De chauffeurs plakken alles met prakband op hun "nieuwe" auto. Zo rond de klok van 12 komen er twee priesters naar buiten en gaan met hun "pleeborstel" de auto's inzegenen. De mensen, de auto, de motor en de bestuurdersplek krijgen allemaal een plens water. Er worden ook rotjes afgestoken en als de priester klaar is, gaan de eigenaren er zelf nog een keer met bier achteraan. Weirde acties hier.

Na wat geslenter komen we aan bij de kerk waar ze ook auto's inzegenen. Er staan al enkele auto's in de rij te wachten tot de ceremonie begint. De ene auto is nog rijker versierd dan de andere. Ook zijn er overal kraampjes waar je de meest kitscherige versieringen kunt kopen. Wij zoeken een lekker plaatsje in de (soms verdwijnende) zon en wachten ook maar op wat er komen gaat. Na een uurtje beginnen twee pastoren of priesters met de ceremonie. Ze gaan 1 voor 1 de auto's langs om ze te zegenen en te besprenkelen met heilig water. Zelfs de motorkappen gaan open om ook de motoren te zegenen. Daarna gaat de hele familie met de auto en de priester/pastoor op de foto. Dit is echt een kermis vertoning van jewelste! Op een gegeven moment wordt zelfs Joke gevraagd om met een familie en auto op de foto te gaan. Met Claudia gaat het alles behalve geweldig en de frustratie bereikt (denk ik) nu toch wel het hoogtepunt. Ze gaat slapen (in het lawaai van de bouwput) en ik ga met Cor en Joke nog wat rondwalen door de stad. Ik neem op de weg terug naar het hotel nog wat aardbeien en tonijnsalade mee voor Claudia.

Als we wat gaan drinken, steekt de wind weer de kop op. En ineens breekt het me heel erg op. Ik heb het koud en ben moe. Ik besluit terug te gaan naar het hotel en kruip mijn in. Ik ben heel erg verdrietig. Deze vakantie laat mijn lichaam en uiteindelijk ook mijn gemoed me heel erg in de steek. 's Avonds is het wel weer lichten als mijn vader en Ardy weer hetzelfde bestellen. Nu krijgen ze samen 1 portie. We genieten 's avonds van het eten en gaan maar liefst om 22.30 uur naar bed.

's Avonds gaan we met z'n vieren eten bij een tent die door de "Trotter" de hemel in wordt geprezen. Op zich ziet het er niet onaardig uit, maar als we bediend worden door een vent die er uit ziet als een zwerver laten we het bij een drankjes. Onze volgende optie is een backpack-achtige tent, maar hij zit behoorlijk vol, dus dat is een goed teken. Aangezien Copacobana voor de rest niet veel te bieden heeft, liggen we weer vroeg onder de wol.

zondag 26 juli

Vandaag gaan we naar Peru. Niet ver van Copacabana is als de grensovergang. We moeten ons eert uit laten stempelen bij de douane van Bolivia. Vervolgens gaat al onze bagage op bakfietsen en lopen we een paar honderd meter naar de douane van Peru. Daar is men al in de ban de Mexicaanse griep. We moeten een formulier invullen of we iets mankeren (nee dus!) Ik vraag me af of ze werkelijk denken dat iemand ooit iets met 'ja' zal beantwoorden!? Na nog een formulier en wat stempels bij de douanebeambte zelf mogen we dan eindelijk verder. Met een nieuw busje (echt nieuw) rijden we verder lang het Titicacameer naar Puno. Het meer is echt groot, maar doet me door de enorme rietvelden ook een beetje aan thuis denken. We komen vroeger dan verwacht in Puno aan. Het valt meteen op dat Peru heel 'Westers' is dan Bolivia. We lunchen wat met een Italiaansachtig restaurantje. Hierna gaat Claudia nog even slapen en geniet ik van een bad voordat we in de namiddag naar de Uros-eilanden gaan. Dit zijn drijvende rieteilanden waar de Uros-indianen op zijn gaan wonen, omdat ze verdreven waren door de Inca's. Onze locale gids heeft een soort van riksja geregeld, waarmee we van ons hotel afdalen naar de haven. Daar stappen we over op een soort van bus-boot speciaal voor toeristen waarvan er heel veel in de haven liggen.

Ik sta lamlendig op. We rijden in 3 ½ uur naar Puno in Peru. De meeste tijd lig ik te slapen. De grensovergangen vallen me erg mee. Behalve het invullen van telkens weer een formulier, gaat het redelijk snel. In Puno gaan we lunchen en nog wat relaxen. Daarna gaan we naar de Uros-eilanden. We worden opgehaald in riksja's en naar de haven gereden. Het is bewolkt en regenachtig: koud! We varen in 20 minuten naar het eerste Uros-eiland waar we door de bewoners worden opgewacht. We krijgen een soort Amerikaanse show waarbij wordt gedemonstreerd hoe de eilanden van turf en riet worden gemaakt. Het is echt vreselijk toeristisch. Ik weet niet hoe me te gedragen. Leven deze mensen echt zo en kunnen ze ons geld goed gebruiken! Of worden we hier voor de gek gehouden? Ik kan er niet achter komen. In ieder geval voelt het meer als toneelstuk. Zeker als er bij het afscheid door de dames 'Vamos a la playa' wordt gezongen. Het tweede eiland is al niet anders. Jammer, maar ik krijg hier echt een rotgevoel van.

Als we beginnen te varen steekt onze gids van wal. We worden aangesproken op kleuterniveau en Claudia en ik kijken elkaar lacherig aan. We moeten allebei denken aan onze trip van Bulgarije naar Istanbul, waar we door onze gids werden aangesproken met "dwergjes". Bij aankomst op de rieteilanden krijgen we allemaal een behoorlijk 'Volendam' gevoel. Het is eigenlijk meer een drijvende souvenirkraam. We worden getrakteerd op een soort toneelstukje over hoe de eilanden zijn ontstaan waar gebruik wordt gemaakt van miniatuuronderdelen e.d. Het is te sneu (en Amerikaans) voor woorden. Met een originele rietboot worden we door een 'originele' Uros-indiaan overgezet naar een ander rieteiland (a 5 Sol p.p.). Op dit 'authentieke' eiland (met twee restaurant, een kiosk en een uitkijktoren) blijven we nog een kwartiertje en gaan dan met de bootbus naar Puno. 's Avonds gaan we met de hele groep uit eten, omdat de helft (waaronder wij) teruggaat naar Holland en de andere helft doorgaat naar MachuPichu e.d. Paulien heeft voor ons 'guy' besteld (cavia). Claudia en ik hebben dit in Ecuador al een keer gegeten, maar Cor en Joke nog niet. Deze cavia's smaken minder dan de vorige keer (taai vel), maar het is nog steeds erg lekker. Na het eten gaan we in de bovengenoemde discotheek nog even wat drinken en swingen. Aangezien de groep die doorgaat de volgende dag vroeg op moet, blijven zij niet zo lang hangen. Na afscheid te hebben genomen, blijven wij vieren en Paulien nog even hangen. We dansen nog wat met de locals (al valt dat niet mee op zo'n 4 km hoogte) en drinken nog het een en ander (ook dat valt niet mee). Enigszins beschonken nemen we bij het hotel afscheid van Pauline (ook enigszins beschonken).

's Avonds gaan we voor de laatste keer met de hele groep eten. Na het eten, gaan we nog naar de disco waar we een hele gezellige swingende avond hebben. We nemen afscheid van de groep en Pauline. Morgen vliegen we naar huis

maandag, 27 juli

Vandaag lekker poedelen, want we hebben tot 11 uur de kamer. We pakken onze spullen in, kopen nog wat broodjes om te smeren en vertrekken rond 12.30 uur naar het vliegveld.

We worden vandaag pas om 12.30 uur opgehaald, dus we hebben uitgebreid de tijd om te badderen, in te pakken en te brunchen. We vliegen van Jillicaca naar Lima naar Madrid naar Amsterdam. Weer een hele onderneming.